

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет управління, економіки та права
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП

МІХАЙЛО О. В.
(ім'я та прізвище, підпис)

“ 20 ” 08 2025 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан факультету

МІХАЙЛО О. В.
(ім'я та прізвище, підпис)

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

О1 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

(код і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань D бізнес-адміністрування та право

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(код і назва спеціальності)

спеціалізація _____

освітня програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

вид дисципліни обов'язкова

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма Організація та методологія наукових досліджень
(назва навчальної дисципліни)

Укладач: Яців Ігор Богданович, професор кафедри підприємництва та торгівлі, доктор економічних наук, професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол № 1 від «20» 08 2025 року

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(Грицина О.В.)
(прізвище та ініціали)

Погоджено навчально-методичною комісією

спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування та фінансові ризики
(назва спеціальності)

Протокол № 4/3 від «20» 08 2025 року

Голова НМКС _____

(підпис, ім'я та прізвище)

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету _____

(назва факультету)

Протокол № 1 від «20» 08 2025 року

Голова НМРФ _____

(підпис, ім'я та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Семестр	1	1
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	28	10
В т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	14	4
• практичні заняття, год.	14	6
• лабораторні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	62	80
Форма контролю	залік	залік

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми здобуття освіти – 31,1

для заочної форми здобуття освіти – 11,1

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни - надання студентам уявлень про науку як систему знань і знаряддя пізнання, формування в них цілісних поглядів на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових і спеціальних методів та принципів проведення дослідження, отримання навичок оформлення їх результатів.

Завдання дисципліни – набуття студентами умінь ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організовувати збір і обробку інформації, створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації.

Пререквізити – філософія, статистика, фінансова аналітика та прогнозування.

Постреквізити – передкваліфікаційна практика, захист кваліфікаційної роботи.

Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності	– здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; – здатність проведення досліджень на відповідному рівні; – вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
Фахові (спеціальні) компетенції	– здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; – здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики та моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; – здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування; – здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Програмні результати навчання	– використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; – здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; – відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування;

	– вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень; – доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях; – здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання; – оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.
--	---

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма здобуття освіти (ДФЗО)						заочна форма здобуття освіти (ЗФЗО)					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Наука як продуктивна сила	10	2	2			8	10					10
Тема 2. Організація наукового дослідження	15	2	2			9	15	1	1			13
Тема 3. Інформаційна база наукових досліджень	13	2	2			9	13	1	2			10
Тема 4. Основні положення наукової методології	13	2	2			9	13					13
Тема 5. Конкретно-наукові (спеціальні) методи дослідження з економічної проблематики	13	2	2			9	13	1	2			10
Тема 6. Методи опитування в наукових дослідженнях	13	2	2			9	13					13
Тема 7. Презентація результатів науково-дослідної роботи	13	2	2			9	13	1	1			11
Усього годин	90	14	14			62	90	4	6			80

4. ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Наука як продуктивна сила Сутність науки та її цілі. Функції науки. Наукознавство, його завдання та розділи. Класифікація наук. Основні напрями наукових досліджень. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Формування вченого як особистості та режим його праці.	2	-

2	Організація наукового дослідження Сутність наукових досліджень та їх класифікація. Основні етапи в організації наукових досліджень. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження. Актуальність теми. Визначення мети та завдань наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Формування робочої гіпотези. Встановлення наукової новизни і практичної значимості. Основи методики планування наукового дослідження. Робочий план. Календарний план-графік наукового дослідження. Схема обґрунтування теми наукового дослідження. Стратегії наукових досліджень. Лінійна, циклічна, розгалужена, адаптивна стратегія, стратегія приростів наукового дослідження, випадковий пошук. Апробація та впровадження результатів наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.	2	1
3	Інформаційна база наукових досліджень Роль інформації в наукових документах та її класифікація. Критерії визначення якості інформації. Наукові документи. Первинні і вторинні наукові документи. Структура наукових документів. Сигнальна інформація. Режим доступу до наукової інформації. Відкрита інформація та інформація з обмеженим доступом. Способи передачі змісту документа в науковому дослідженні. Цитування та інтерпретація тексту. Принципи збору інформаційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Складання бібліографічного опису окремих видів документів. Некоректне використання наукових літературних джерел. Ознаки плагіату.	2	1
4	Основні положення наукової методології Місце теорії в наукових дослідженнях. Наукова ідея, гіпотеза, категорія. Методологія і методи наукового пізнання. Загальна методологія і часткова методологія. Метод. Методика. Метод науки. Діалектичний підхід в наукових дослідженнях. Метафізичний метод. Принципи загальнонаукової методології. Основні групи загальних методів наукового дослідження. Правила аргументації. Евристичні методи досліджень.	2	-

5	Конкретно-наукові (спеціальні) методи дослідження з економічної проблематики Методи збору та узагальнення інформації. Статистико-економічний метод дослідження. Метод порівнянь. Методи прогнозування. Проектно-розрахунковий метод.	2	1
6	Методи опитування в наукових дослідженнях Суть та завдання опитування як методу наукових досліджень. Види опитування. Складання анкети та обробка результатів анкетування. Метод інтерв'ю. Експертне опитування.	2	-
7	Презентація результатів науково-дослідної роботи Оформлення науково-дослідної роботи. Оприлюднення результатів наукових досліджень як елемент наукової діяльності. Форми оприлюднення. Функції наукових публікацій. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення. Елементи наукової статті. Мова та стиль наукового дослідження. Процес підготовки наукової публікації. Науковий виступ, участь у наукових дебатах. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.	2	1
Усього годин		14	4

6. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Наука як продуктивна сила Сутність та функції науки. Організація науково-дослідної роботи в Україні.	2	
2	Організація наукового дослідження Основні етапи наукових досліджень. Конкретизація теми дослідження. Актуальність теми. Визначення мети та завдань наукового дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Формування робочої гіпотези. Основи методики планування наукового дослідження. Встановлення наукової новизни і практичної значимості. Ефективність наукових досліджень.	2	1
3	Інформаційна база наукових досліджень Роль інформації в наукових документах та її класифікація. Первинні і вторинні наукові документи. Способи передачі змісту документа в науковому дослідженні. Цитування та інтерпретація тексту.	2	2

	Принципи збору інформаційного матеріалу. Робота з літературними джерелами. Складання бібліографічного опису окремих видів документів. Ознаки плагіату. Інформаційна база наукових досліджень.		
4	Основні положення наукової методології Місце теорії в наукових дослідженнях. Метод. Методика. Діалектичний метод у наукових дослідженнях. Основні групи загальних методів наукового дослідження. Евристичні методи досліджень.	2	
5	Конкретно-наукові (спеціальні) методи дослідження з економічної проблематики Методи збору та узагальнення інформації. Статистико-економічний метод дослідження. Метод порівнянь. Методи прогнозування.	2	2
6	Методи опитування в наукових дослідженнях Види опитування. Складання анкети та обробка результатів анкетування. Експертне опитування.	2	
7	Презентація результатів науково-дослідної роботи Оприлюднення результатів наукових досліджень як елемент наукової діяльності. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення. Науковий виступ, участь у наукових дебатах. Використання в науковому виступі ілюстративного матеріалу.	2	1
Усього годин		14	6

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст	Кількість годин	
		ДФЗО	ЗФЗО
1	Наука як продуктивна сила Зміст Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Формування вченого як особистості та режим його праці.	2	2
2	Організація наукового дослідження Класифікація наукових досліджень. Критерії актуальності теми. Формування наукових колективів та управління ними. Апробація та впровадження результатів наукових досліджень.	2	3
3	Інформаційна база наукових досліджень Зміст Закону України «Про інформацію». Пошук літературних джерел на сайтах провідних наукових бібліотек України. Некоректне використання наукових літературних джерел.	3	4

4	Основні положення наукової методології Наукова ідея, гіпотеза, категорія. Сутність поняття методологія. Емпіричне і теоретичне в економіці.	2	2
5	Конкретно-наукові (спеціальні) методи дослідження з економічної проблематики Правила заповнення таблиць. Проектно-розрахунковий метод.	3	4
6	Методи опитування в наукових дослідженнях Суть та завдання опитування як методу наукових досліджень. Види опитувань залежно від глибини та стилю реалізації.	2	3
7	Презентація результатів науково-дослідної роботи Оформлення науково-дослідної роботи. Мова та стиль наукового дослідження. Сприйняття інформації аудиторією. Регламент виступу.	3	4
Підготовка до навчальних занять та контрольних заходів		45	58
Усього годин		62	80

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Виконання низки практичних завдань за вибраною студентом темою (з рекомендованого переліку таких тем), що індивідуалізує ці завдання.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Словесні методи – лекції
2. Наочні методи – ілюстрація (слайди)
3. Практичні методи: практичні роботи, реферати (у рамках відпрацювання пропущених занять).

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, аналіз відповідей студентів),
2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (підготовка відповідей, рефератів).
3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань, ділові ігри).

Види контролю: Поточний контроль, проміжний модуль, семестрова атестація.

12. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Підручники і навчальні посібники.

Яців І. Б. Організація та методологія наукових досліджень. Методичні вказівки до виконання практичних робіт студентами спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок ОС «Магістр». Львів: ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького, 2025. 20 с.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Добронравова І. С., Руденко О. В., Сидоренко Л. І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
2. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми : СНАУ, 2020. 220 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень (галузі знань: 05 – соціальні та поведінкові науки, 07 – управління та адміністрування) : навч. посіб. / Л. Г. Ліпич та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.

Допоміжна

5. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень: монографія. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.
6. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / укладачі: Н.В. Рашкевич, Ю.А. Отрош. Харків, 2022. 291 с.
7. Наукова та інноваційна діяльність України 2020 : стат. зб. *Державна служба статистики України [сайт]*. Київ, 2021. 241 с. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Наука, технології та інновації. *Державна служба статистики України [сайт]*, 2025. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
9. Наумовець А. Г. Ви і ваша аудиторія: дещо про технологію підготовки доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проєктів. Київ: Академперіодика, 2010. 61 с.
10. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
11. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування : підручник. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с.
12. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
13. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
14. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
15. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки : Закон України від 11.07.2011 № 2623-III (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет:

zakon.rada.gov.ua – офіційний портал Верховної Ради України;

<http://nbuv.gov.ua/node/554> – каталоги Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського;

<http://www.ukrstat.gov.ua> – Державна служба статистики України;

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України.